

IMPACTUL CELUI DE-AL DOILEA CRITERIU ECONOMIC DE ADERARE ASUPRA IMM-URILOR ROMANESTI(II)

DRD.AUGUSTIN DRAGAN

Universitatea din Oradea, Facultatea de Stiinte Economice

The article presents the role and the importance of the SME sector in the preadhere economic context of Romania to the European Union. The paper makes a comparative study of the SME sector evolution and productivity from Romania and the EU state, emphasizing the strong and weak points and the competitive advantages on internal and international plan. Studying the factors which favored the development of SME sector products are presented estimates the development domain after 2007.

Absortia fondurilor europene

Accesarea fondurilor de la UE e un motiv serios de ingrijorare pentru toata lumea. Fondurile SAPARD, de care Romania beneficiaza pana la momentul aderarii, nu au fost utilizate de prea multe IMM din cauza lipsei unor proiecte eligibile. Doar 2% dintre IMM au fost capabile sa acceseze fonduri europene

Situatia trebuie remediata rapid pentru ca, daca pana in prezent absortia fondurilor de preaderare a fost la un nivel scazut, in viitor Romania va avea acces la 17,2 miliarde de euro nerambursabili sub forma fondurilor structurale, in perioada 2007-2013. La acestea se vor adauga inca 12 miliarde de euro pentru sectorul agricol. Partea de cofinantare din partea beneficiarilor romani publici si privati va fi cam la acelasi nivel, ceea ce va ridica probleme, suma care va trebui absorbita dupa 01.01.2007, se va ridica la 9 milioane euro zilnic.

Dar principala problema va fi realizarea de proiecte care sa "cheltuiasca" acesti bani. Putem enunta, in acest sens, ca si exemple pozitive Portugalia si Irlanda, care au reusit sa profite din plin de fondurile structurale care le-au fost puse la dispozitie, spre deosebire de o tara precum Grecia, care, mult timp a reusit sa foloseasca doar 40% din fonduri.

Aderarea la UE va avea efecte si asupra creditelor bancare, prin prisma acordului de capital Basel II. Incadrarea intreprinderilor mici si mijlocii in categoria corporate sau retail va influenta conditiile de finantare pe care bancile le vor aplica. Pana cand relatia cu bancherii va deveni mai buna, peste 60% dintre IMM continua sa se imprumute de la actionari, o buna parte apeleaza la prieteni sau folosesc leasingul pentru a-si rezolva problemele, in timp ce doar pentru 22,37% dintre IMM-uri, sursa de finantare este creditul bancar.

Indicele de dezvoltare a IMM-urilor

In 1999, Comisia Economica a ONU pentru Europa a introdus un nou indicator si anume *indicele de dezvoltare a IMM-urilor*. Este vorba de un indicator complex care incorporeaza nivelul de performanta economica nationala a sectorului IMM-urilor in ansamblul sau, bazandu-se pe: ponderea sectorului privat; contributia IMM-urilor la PIB; ocuparea fortei

de munca in IMM-uri fata de nivelul total de ocupare a fortei de munca. Indicele de dezvoltare poate fi exprimat in % sau in PIB/locuitor.

Nu se poate afirma ca tara cu cel mai mare indice de dezvoltare are si cea mai avansata cultura antreprenoriala si sector al IMM-urilor. Indicele este un bun instrument de analiza comparativa, care pune in evidenta evolutiile sectorului IMM-urilor si care afecteaza pozitiv sau negativ antreprenorii.

Tabel: Indicele de dezvoltare a IMM-urilor

TARA	% sector privat in economie	% IMM-urilor in PIB	% ocuparii fortei de munca in IMM-uri in total	Indicele dezvoltarii IMM-urilor (%)	Indicele dezvoltarii IMM-urilor (PIB/loc)
Cehia	80	32.7	56.7	19,1	1000
Ungaria	80	36.9	56.8	23,6	1103.5
Polonia	75	48.6	68.1	17,8	1222.3
Slovacia	80	45.3	66	23,6	1053.1
Slovenia	65	56.5	62.6	10,4	2534.9
Bulgaria	75	30	42.2	16,4	188.4
Croatia	99	56	65	24,4	1820.9
Estonia	80	73.7	55.6	36,7	1571.9
Letonia	70	63.2	69.9	15,5	1114.8
Lituania	77	58.2	69.3	15,9	1238.5
Romania	65	55	20.8	8,3	297.8

Sursa: UNECE SME Databank, 2005- Comisia Economica a ONU pentru Europa, Unitatea de Coordonare a Bazei de Date a Activitatilor Operationale, Geneva, 2005

Conform acestui indice de dezvoltare a IMM-urilor, Estonia ocupa pozitia de lider, datorita importantei sectorului privat in economie. Ea este urmata de Croatia, Ungaria, Republica Ceha, Slovenia si Polonia. Pozitia Sloveniei pare sa surprinda. Ea se datoreaza in exclusivitate ponderii slabe a sectorului privat si a IMM-urilor in economie.

In particular, se observa diferenta dintre doua grupe mai mult sau mai putin avansate dupa PIB/locuitor, ponderea economiei paralele si contributia valorica a IMM-urilor in PIB (coloana 5). In prima grupa, un antreprenor contribuie in fiecare an cu 1000 \$ in PIB. In tarile mai putin avansate, aceasta contributie scade la sub 500\$ si atinge minimul de 297.8 \$ in Romania.

Directii de dezvoltare in perspectiva anului 2007

In pofida faptului că impactul general al integrării va fi benefic pentru economie in ansamblu, acesta va fi probabil distribuit inegal și unele vor beneficia mai puțin decat altele, cum ar fi IMM-urile din sectoarele productive si agricultura fata de alte IMM.

Romania are inca unul dintre cele mai scazute niveluri din regiune in ceea ce privește venitul pe cap de locuitor si, de aceea, trebuie sa accelereze cresterea

economica si sa-si sporeasca eforturile de stabilizare în scopul asezarii economiei pe drumul unei convergente durabile.

Fara restructurare economica și fara mecanisme de realocare a resurselor determinate de tendintele pietei, inclusiv a fortei de muncă, dinspre activitati cu productivitate redusa spre cele cu productivitate ridicata, si fara aportul investitiilor straine directe la modernizarea tehnologiilor, potentialul economic al Romaniei va ramane nevalorificat, iar dezvoltarea unei culturi economice de piata va fi in continuare limitata.

De asemenea, fara imbunatatirea sistemului educatiional si perfectionarea fortei de munca, competitivitatea firmelor romanesti va fi afectata, in continuare, de forta de muncă ieftina si necalificata.

Structura competitiva a costurilor de productie si apropierea de pietele de desfacere importante reprezinta conditii necesare pentru atragerea investitiilor straine directe. Printre provocarile cu care se confrunta Romania se numara si cresterea productivitatii in unele sectoare ale economiei, iar acest lucru va fi posibil numai prin ajustari ale pietei fortei de munca, in sensul deplasarii catre sectoarele industriale mai competitive cu nivel salarial corespunzator mai ridicat.

Impactul integrarii asupra IMM-urilor depinde in general de tipul firmei.

Intreprinderile de productie/servicii cu activitati de export, de marime medie, vor trebui sa faca fata unei competitii sporite in cadrul pietei unice, in acelasi timp, vor putea profita de oportunitatile oferite de o piata extinsa. Pentru ca acestea sa obtina beneficii in astfel de conditii, va fi necesar sa aiba capacitatea si dorinta de a inova.

Cu alte cuvinte, vor trebui sa-si adapteze strategiile, produsele si serviciile la noul mediu de lucru. Pentru a putea profita de aceste noi oportunitati, ele vor trebui de asemenea sa se conformeze noilor cerinte legislative din domeniu, asa cum ar fi spre exemplu standardele si certificarea calitatii.

Pe de alta parte, intreprinderile care nu sunt orientate spre export nu se vor confrunta cu prea multe schimbări pe termen scurt, insa, foarte probabil, pe termen lung, vor trebui sa faca fata unei competitii sporite chiar si pe piata interna. Adaptarea la noul mediu va fi numai o chestiune de timp.

In cadrul unei economii bazate pe cunoastere, competitivitatea IMM-urilor va depinde din ce in ce mai mult de capacitatea lor de a furniza produse cu valoare adaugata mare la preturi competitive.

Pe de o parte globalizarea si pe de alta parte liberalizarea comerțului vor forta majoritatea intreprinderilor romanesti, mari sau mici, sa devina competitive pe plan international chiar si atunci cand opereaza in totalitate pe piata romaneasca.

Pentru a deveni si ramane competitive, IMM-urile romanesti au nevoie de o strategie coerenta in domeniul afacerilor, de cresterea constanta a eficientei, de

reducerea costurilor de productie si de imbunatatirea calitatii si imaginii produselor. Aceasta strategie ar trebui să includa investitii in cercetare si dezvoltare, dobandirea de noi tehnologii, imbunatatirea practicilor manageriale, elaborarea de proiecte creative si atragatoare si un marketing eficient.

Concluzii

1. In contextul aderarii la UE, mediul corporatist va suferi transformari si remodelari structurale semnificative, impactul aderarii rasfrangandu-se intr-o masura mai mica sau mai mare asupra tuturor companiilor din Romania, indiferent de sectoarele economice în care activeaza, de structura capitalului sau marimea acestora.

2. Deschiderea fara precedent a pietei romanesti, dupa 01.01.2007, ca si competitia care va urma, nu pare a ingrijora managementul IMM-urilor autohtone, 72% din acestia considera ca aceasta va veni din partea firmelor romanesti, doar 2% vad o competitie din partea firmelor straine. Peste o treime dintre IMM-uri nu au cunostinta de regulile pe care vor trebui sa le indeplineasca pentru a functiona in UE.

3. Lipsa de informare a IMM –urilor in ce ceea priveste UE nu se rezuma doar la constringeri, ci si la oportunitatile de finantare-problema cheie a IMM : peste 98% nu au beneficiat de finantari nerambursabile din fondurile europene.

4. Intre constringerile pe care IMM-urile le resimt in activitate, pe primul loc se afla birocratia, urmata de impozite, lipsa de capital si accesul la finantare. IMM-urile romanesti realizeaza investitii de mici dimensiuni si nu se inghesuie sa achizitioneze noi tehnologii. In plus, ele se confrunta si cu alte obstacole, precum lipsa de informatii privind potentialul pietei si in ce priveste reglementarile din Uniune si au dificultati in a accesa finantari sau in a-si exporta produsele.

5. La opt luni pana la aderare si avand în vedere ca nu vor exista perioade tranzitorii pentru majoritatea schimbarilor legislative, doar 4% din firmele romanesti detin informatii complete asupra aquis-ului comunitar si doar 2% sunt pregatite pentru aplicarea efectiva a prevederilor relevante ale legislatiei comunitare. Numai companiile care vor fi pe deplin constiente de impactul aderarii la UE, cele care sunt capabile sa identifice potentialele riscuri si sa faca schimbarile necesare, vor putea face fata pietei unice impuse de integrare si vor beneficia de oportunitatile aduse de aceasta.

Bibliografie

1. Aurel Iancu – CrizaTranzitiei- Criza predominant institutionala.Probleme Economice, nr.19-20, Bucuresti

2. Dinu Marin - Economia Intreprinderii.Intreprinderile Mici si Mijlocii.Cu ce ne integram?, Bucuresti, Ed.Economica,2002

Site-uri

1. www.sapard.ro, www.ccir.ro, www.insse.ro, www.ansv.ro, www.competition.ro,

2. www.europa.eu.int/comm/enterprise, www.cnipmmr.ro,
www.epp.eurostat.cec.eu.int